

Sygn. akt VII U 398/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 lipca 2015 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący: Sędzia S.O. Małgorzata Kowalska

Protokolant: sekretarz sąd. Małgorzata Gruza

po rozpoznaniu w dniu 30 lipca 2015 roku w Lublinie

sprawy J. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 3 stycznia 2013 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala J. C. prawo do emerytury od dnia (...) roku.

Sygn. akt VII U 398/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 stycznia 2013 roku, Znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił J. C. prawa do emerytury na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). W uzasadnieniu organ emerytalny wskazał, iż odmawia ustalenia prawa do emerytury z uwagi na to, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze (decyzja – k. 41 akta emerytalne).

W odwołaniu J. C. nie zgodził się z powyższą decyzją wskazując, iż wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresie od 4 marca 1983 roku do 13 grudnia 1998 roku (odwołanie k. 2 – 2 v. akta sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ emerytalny wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 3 – 3 v. a.s.).

W toku dalszego postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska procesowe (protokół – k. 11, 48 v. oraz 64 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

J. C., urodzony (...), w dniu (...) roku złożył wniosek o emeryturę. W jego treści zawarł informację, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (wniosek o emeryturę - k. 1 - 4 a.e).

Na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku oraz znajdujących się w aktach ZUS organ decyzją z dnia 3 stycznia 2013 roku ustalił na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom wnioskodawcy w wymiarze 28 lat 3 miesięcy i 11 dni tj. 27 lat, 9 miesięcy i 29 dni okresów składkowych oraz 5 miesięcy i 12 dni okresów nieskładkowych. Organ rentowy nie zaliczył żadnego okresu pracy wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych wskazując, iż nie uwzględniono okresów pracy od 4 marca 1983 roku do 13 grudnia 1998 roku z tytułu zatrudnienia w Zakładzie Produkcyjno-Usługowym (...) Sp. z o.o. za pracę w szczególnych warunkach ponieważ w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 30 października 2000 roku brak jest podanych charakterów wykonywanych prac zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku (karta przebiegu zatrudnienia – k. 37 – 39 a.e.; decyzja – k. 41 a.e.).

W tym stanie rzeczy wydana została zaskarżona decyzja z dnia 3 stycznia 2013 roku.

W celu dokonania niezbędnych ustaleń Sąd dopuścił dowody z dokumentów znajdujących się w aktach ZUS i aktach osobowych wnioskodawcy (k. 56 a.s.) oraz dowody osobowe w postaci zeznań wnioskodawcy J. C. (protokół – k. 11 - 11 v. oraz 64 v. as.) i świadków E. N. (protokół– k. 49 a.s.) oraz S. W. (protokół – k. 49 – 49 v. a.s.).

J. C. był zatrudniony w okresie od 14 marca 1983 roku do 30 października 2000 roku w zakładzie Produkcyjno-Usługowym (...) Sp. z o.o. w P. w pełnym wymiarze czasu pracy gdzie wykonywał prace na stanowiskach blacharz oraz blacharz-spawacz (świadectwo pracy – k. 17 a.e., świadectwa pracy z 30 października 2000 roku oraz umowa o pracę z dnia 14 marca 1983 roku znajdujące się w aktach osobowych – koperta k. 56 a.s.).

Wnioskodawca pracował w wydziale remontowym w brygadzie liczącej około 10 osób. Do jego obowiązków należało czyszczenie wentylacji na poszczególnych wydziałach. Skarżący, po zgłoszeniu usterki wentylacji, wraz ze swoją brygadą usuwał ją (zeznania wnioskodawcy – k. 11 – 11 v. a.s., zeznania świadka E. N. – k. 49 a.s, zeznania świadka S. W. – k. 49 – 49 v. a.s.).

W sytuacji, w której zapchała się wentylacja wówczas wnioskodawca demontował ją, czyścił przy pomocy narzędzi. Wentylacja czyszczona była z sadzy, pyłów, farb i lakierów. Następnie po wyczyszczeniu wentylacji montowana była na nowo. Czyszczeniu podlegał również wentylator i wirnik przy pomocy drucianych szczotek i skrobaków (zeznania wnioskodawcy – k. 11 – 11 v. a.s. i 64 v. a.s., zeznania świadka S. W. – k. 49 – 49 v. a.s.).

Do obowiązków wnioskodawcy należała również konserwacja i przeglądy urządzeń wentylacyjnych. Ubezpieczony czyścił wówczas tzw. cyklony znajdujące się w odlewni żeliwa. J. C. wyjmował z tych urządzeń filtry, które musiał delikatnie oczyścić z pyłów miękką szczotką. Ponadto skarżący smarował łożyska i obudowę wentylatora, wymieniał pasy oraz elementy wentylatorów. Ponadto wnioskodawca zajmował się spawaniem zepsutych elementów wentylacji, np. blaszanych kominów, pękniętych metalowych ssawek wentylacyjnych, wirników i obudów (zeznania wnioskodawcy – k. 11 – 11 v. a.s. i 64 v. a.s.).

Skarżący otrzymywał dodatek za pracę w szczególnych warunkach. Swoje obowiązki wykonywał na wydziale odlewni żeliwa, wydziale odlewni aluminium, malarni, wydziale kwasów i ługów, hartowni, impregnacji silników. Praca na tych wydziałach była 3-zmianowa (zeznania wnioskodawcy – k. 11 – 11 v. a.s. i 64 v. a.s., zeznania świadka E. N. – k. 49 a.s, zeznania świadka S. W. – k. 49 – 49 v. a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wskazane dowody uznając je za spójne, wzajemnie się uzupełniające a tym samym zasługujące na przymiot wiarygodności.

Przystępując do oceny dowodów osobowych Sąd dał wiarę zeznaniom świadków E. N. oraz S. W.. Wskazani świadkowie są to osoby obce dla wnioskodawcy, które były zatrudnione razem z nim w tym samym zakładzie pracy. Okresy zatrudnienia wnioskodawcy oraz świadków pokrywają się. Świadkowie mieli możliwość poczynienia niezbędnych spostrzeżeń w zakresie charakteru czynności wykonywanych przez wnioskodawcę, jego obowiązków,

warunków zatrudnienia i zasad organizacji pracy. Świadkowie dokładnie określili jakie wnioskodawca wykonywał czynności oraz omówili inne okoliczności dotyczące jego zatrudnienia.

Zeznania tych świadków są logiczne i spójne, korelują ze sobą i z zeznaniami skarżącego, a z uwagi na to, że świadkowie są osobami obcymi dla K. B., to uznać również należy, iż nie mieli żadnego interesu w korzystnym dla niego rozstrzygnięciu.

Drobne rozbieżności, co do niektórych szczegółów sprawy wynikają z naturalnych ułomności pamięci ludzkiej zważywszy, że świadkowie zeznają na okoliczności zdarzeń życia codziennego niemających charakteru wyjątkowego i z tego powodu trudniejszych do zapamiętania. Okoliczność, że występują te rozbieżności przemawiają za obdarzeniem ich zeznań wiarygodnością, bowiem wskazują, że nie były one uzgadniane na potrzeby procesu. W związku z powyższym Sąd obdarzył w całości wiarą zeznania zeznających w sprawie świadków.

Powyższa ocena dotyczy również zeznań samego wnioskodawcy, skoro były one zgodne z wiarygodnymi zeznaniami świadków. J. C. szczegółowo opisał wykonywane przez siebie czynności oraz organizację pracy w zakładzie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie został ustalony również w oparciu o przytoczone dowody z dokumentów zawartych w aktach organu rentowego oraz w aktach osobowych wnioskodawcy. Zostały one sporządzone w przepisanej formie, w oparciu o obowiązujące w dacie ich wydania przepisy prawne oraz wydane przez kompetentne osoby w ramach przysługujących im uprawnień. Strony nie kwestionowały tych dokumentów. Z tych względów Sąd obdarzył je wiarą.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury J. C. musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego lub wnieść o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w tym funduszu, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnić:
 - a) co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
 - b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Bezspornym jest, że skarżący w dniu wydania zaskarżonej decyzji ukończył wymagane 60 lat, na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymuje się 25-letnim stażem pracy oraz że nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Dokonując oceny, czy wykonywaną przez skarżącego pracę w trakcie kwestionowanego okresu zatrudnienia można zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach, należy podkreślić, że wnioskodawca występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia przedłożył świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych na potwierdzenie tej okoliczności, które jednak zostało zakwestionowane przez organ rentowy z przyczyn formalnych.

Podnieść w tym miejscu należy, iż w postępowaniu sądowym nie znajdują zastosowania ograniczenia w zakresie dopuszczalnych źródeł dowodowych, ustanowione na potrzeby postępowania przed ZUS, a wynikających z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz. U. z 2011 roku, Nr 237, poz. 1412). Zasadniczym bowiem celem postępowania sądowego jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ułatwia to art. 473 k.p.c, który wprost stanowi, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron.

Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. H UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12). Z przedstawionym poglądem i wynikającymi z niego wnioskami Sąd Okręgowy w pełni się zgadza. W konsekwencji ustalenie przez Sąd w toku postępowania odwoławczego, że dana praca była wykonywana w szczególnych warunkach jest wystarczającą podstawą do uznania wykonywanej pracy za pracę tego rodzaju. Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w którym Sąd oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach ZUS i osobowych wnioskodawcy oraz jego zeznaniach złożonych w trybie art. 299 k.p.c. i zeznaniach świadków, pozwoliło ustalić w sposób pewny, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych będąc zatrudnionym w Zakładzie Produkcyjno-Usługowym (...) Sp. z o.o. w P. w okresie od 4 marca 1983 roku do 13 grudnia 1998 roku.

Czynności wykonywane przez wnioskodawcę w powyższym okresie opisane są w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w wykazie A, dziale XIV, poz. 25 tj. „bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są

prace wymienione w wykazie”. Z poczynionych ustaleń wynika, iż na wydziałach tych pracowali: odlewnicy, malarze, szlifierze oraz spawacze.

Odnosnie uznanych okresów pracy, jako pracy w warunkach szczególnych, należy podkreślić, że Sąd Okręgowy w pełni aprobuje stanowisko Sądu Najwyższego, które nakazuje przy ustalaniu, czy praca wykonywana była w warunkach szczególnych, kierować się przede wszystkim rzeczywistym zakresem obowiązków, a nie nazwą stanowiska pracy (por. wyrok z dnia 19 maja 2011 r., sygn. III UK 174/10, wyrok z dnia 9 marca 2010 r., sygn. I UK 324/09; wyrok z dnia 8 czerwca 2011 r., sygn. I UK 393/10). Nie ma zatem znaczenia fakt, że wnioskodawca formalnie miał powierzone stanowisko pracy, które nie zostało wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do odpowiedniego aktu resortowego skoro ustalono, że faktycznie świadczył on pracę zaliczaną do wykonywanych w szczególnych warunkach na podstawie przepisów cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów.

Uznając wyżej wskazany okres jako okres pracy w warunkach szczególnych stwierdzić należy, iż przekracza on ustawowo wymagany próg pracy w tychże warunkach wynoszący 15 lat i wynosi on 15 lat 9 miesięcy 10 dni.

Jak więc wynika z poczynionych ustaleń J. C. legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym ponad 25 lat, ukończył 60 lat życia, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz pracował w warunkach szczególnych ponad wymagane 15 lat. Tym samym wnioskodawca spełnia wszelkie przesłanki do ustalenia mu prawa do emerytury od dnia (...) roku, tj. od dnia złożenia wniosku o emeryturę.

Z tych względów Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.